

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004. mun. Chișinău. bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4448 din 15.12.2022

La nr. 441 din 01.12.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare – art.9, 27; Legea nr.92/2002 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare – art.35, 50; ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	3083	
"15"	12	2022
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8412 din 14.12.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare – art.9, 27; Legea nr.92/2002 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare – art.35, 50; ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia, a fost înregistrat și se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md>.

md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6248/language/en-US/Default.aspx

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, finalitatea scontată prin amendamentul propus este consolidarea capacităților de supraveghere a CNPF și responsabilizarea entităților pentru onorarea tuturor obligațiilor ce derivă din angajamentele asumate în perioada când dețineau calitatea de persoane licențiate/autorizate.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul public, prin reglementarea unor măsuri obligatorii de asigurare și consolidare a integrității instituționale și profesionale a CNPF.

1.5. Justificarea soluțiilor proiectului

1.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea sau numele autorului și a participanților la elaborarea proiectului actului normativ (elaborat și înaintat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996);*
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite (i) sectorul agroalimentar al Republicii Moldova trece printr-o criza aprofundată, având la bază creșterea costurilor de producere și limitarea piețelor de desfacere; ii) pentru asigurarea populației cu produse agroalimentare de origine animală, dar și cu produse ale industriei alimentare, și pentru asigurarea unui grad înalt de competitivitate a produselor moldovenești pe piața internațională sunt necesare investiții majore în aceste două sectoare de bază);*
- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (scutirea întreprinderilor de impozitul pe venit obținut din desfășurarea nemijlocită a activității din sectorul zootehnic pentru o perioadă de 5 ani, indiferent de tipul de proprietate și domeniul de activitate a acestora);*
- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nota informativă nu vizează aspectele date);*

- modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (nota informativă nu vizează aspectele date).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, implementarea prevederilor propuse nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus, preponderent, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Amendamentele examinate, stabilesc norme concurente prevederilor art.203 Cod Civil RM, ce vizează reglementarea aspectelor ce țin de calificarea *persoanelor afiliate*.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, reglementează activitatea entităților publice/agenților publici responsabili de reglementarea și autorizarea activității participanților la piața financiară nebancaară și supravegherea respectarea legislației de către aceștia (Comisia Națională a Pieței Financiare).

Examinînd redacția propusă a amendamentelor ce vizează respectarea regimului juridic al cadourilor de către Membrul Consiliului de administrație/angajatul Comisiei Naționale, se remarcă insuficiența acestora întru asigurarea unei reglementări multiaspectuale a subiectului vizat și excluderea riscurilor de corupție aferente implementării acestora.

Subsidiar, se remarcă carențe de reglementare a procedurilor administrative de

i) soluționare a conflictului de interese a Membrului Consiliului de administrație/angajatului Comisiei Naționale aflat în una dintre situațiile prevăzute la alin. (3) lit. e), alin. (4) lit. c) și alin. (5) lit. d) și lit.

e);

ii) stabilirea/demonstrarea, de către CNPF, a calității de *afiliat*.

Carențele delimitate, periclitează eficiența soluționării conflictului de interese și pot condiționa disfuncționalitatea mecanismelor în speță. Analiza suplimentară a carențelor evidențiate supra se regăsește în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art. I pct. 2</p> <p>Art. I – Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117–126 BIS), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>2. Articolul 27: alineatul (1) se completează cu literele c) și d):</p> <p><i>"c) să nu primească de la persoane fizice și juridice cu scop lucrativ daruri, remunerații, împrumuturi, servicii, mijloace financiare pentru plata odihnei, a distracțiilor, a cheltuielilor de transport, precum și alte recompense legate de exercitarea obligațiilor de serviciu; [...]"</i></p>
<p>Obiecții:</p> <p>Amendamentele citate supra, vizează relațiile sociale referitoare la buna desfășurare a atribuțiilor de serviciu, care presupune îndeplinirea cu probitate de către persoanele cu funcție de răspundere a îndatoririlor de serviciu și nemijlocit exigențele de integritate imputabile membrilor Consiliului de administrație și angajaților Comisiei Naționale a Pieței Financiare în contextul respectării regimului juridic al cadourilor.</p> <p>În context, întru sinergizarea standardelor naționale anticorupție aplicabile agenților publici, se remarcă exigențele relevante statuate de prevederile art. 16 al Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017, după cum urmează: <i>Articolul 16. Respectarea regimului juridic al cadourilor</i></p> <p><i>(1) Pentru a evita apariția manifestărilor de corupție în activitatea entităților publice, conducătorilor acestora și agenților publici le este interzis să solicite sau să accepte cadouri (bunuri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj) care le sînt destinate personal sau familiei lor, dacă oferirea sau acordarea lor este legată direct sau indirect de desfășurarea activității lor profesionale (cadouri inadmisibile). Solicitarea sau acceptarea cadourilor inadmisibile constituie acte de corupție în sensul legislației penale și al prevederilor cap. VI din prezenta lege.</i></p> <p><i>(2) Interdicția prevăzută la alin. (1) nu se aplică în privința cadourilor oferite din politețe sau primite cu prilejul acțiunilor de protocol (cadouri admisibile). Baniile aflați în circulație, în monedă națională sau străină, cu excepția monedelor metalice jubiliare și comemorative, mijloacele și instrumentele financiare de plată nu sînt considerate cadouri admisibile. Toate cadourile admisibile se declară și se înscriu într-un registru public, ținut de fiecare entitate publică. Cadourile admisibile a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern pot fi păstrate de către persoana care le-a primit sau pot fi transmise în gestiunea entității publice, în ambele cazuri, după declarare. Cadourile admisibile a căror valoare depășește limita stabilită se transmit în gestiunea entității publice după ce sînt declarate. În cazul în care persoana își anunță intenția de a păstra cadoul admisibil a cărui valoare depășește limita stabilită, aceasta este în drept să-l răscumpere, achitînd în</i></p>

bugetul entității publice diferența dintre valoarea cadoului și limita stabilită. Categoriile de cadouri admisibile, modul de declarare, evidență, păstrare, utilizare și răscumpărare a acestora sînt reglementate de Guvern.

(3) Dacă agentului public i se propune un cadou inadmisibil în condițiile alin.(1), acesta are următoarele obligații:

- a) să refuze cadoul;
- b) să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;
- c) să raporteze imediat această tentativă autorității anticorupție responsabile;
- d) să anunțe conducătorul entității publice;
- e) să transmită cadoul conducătorului entității publice în cazul oferirii cadoului fără știrea sa (lăsat în birou, în anticameră etc.), concomitent cu întreprinderea acțiunii prevăzute la lit.d);
- f) să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul.

(4) Dacă agentului public i se oferă un cadou admisibil în condițiile alin.(2), acesta are următoarele obligații:

- a) să predea cadoul comisiei de evidență și evaluare a cadourilor din cadrul entității publice în termen de 3 zile din momentul primirii sau din momentul revenirii din deplasarea de serviciu în timpul căreia l-a primit;
- b) să declare împrejurările în care i-a fost oferit cadoul, cu precizarea intenției de a-l păstra sau de a-l transmite în gestiunea entității publice;
- c) să răscumpere cadoul dacă a decis să-l păstreze, achitînd în bugetul entității publice diferența dintre valoarea cadoului, estimată de către comisia de evidență și evaluare a cadourilor, și limita stabilită.

(5) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în legătură cu asigurarea respectării regimului juridic al cadourilor:

a) să adopte actele administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților aferente respectării regimului juridic al cadourilor în cadrul entității publice;

b) să desemneze membrii comisiei de evidență și evaluare a cadourilor și să asigure condițiile necesare activității lor;

c) să asigure evidența, într-un registru special, inclusiv electronic, a tuturor cadourilor primite de către agenții publici, cu descrierea lor, specificarea dacă sînt cadouri admisibile sau inadmisibile, a circumstanțelor în care au fost transmise. În cazul cadourilor admisibile se indică, de asemenea, valoarea estimată de către comisia de evaluare și se face mențiunea despre transmiterea acestora în gestiunea entității sau, după caz, restituirea lor agenților publici, specificîndu-se date despre răscumpărarea lor. În cazul cadourilor inadmisibile se indică date despre transmiterea lor, în calitate de probă, autorității anticorupție responsabile, sesizate asupra acestui fapt conform alin.(3) lit.c);

d) să asigure încasarea în bugetul entității publice a sumelor ce rezultă din răscumpărarea, în condițiile alin. (4) lit.c), a cadourilor admisibile;

e) să predea autorității anticorupție responsabile cadoul inadmisibil care i-a fost transmis în condițiile alin.(3) lit.e);

f) să asigure desfășurarea corespunzătoare a activității profesionale a agenților publici cărora le-au fost oferite cadouri inadmisibile;

g) să asigure publicarea pe pagina web a entității publice a registrului special de evidență a cadourilor;

h) să tragă la răspundere disciplinară agenții publici care încalcă regimul juridic al cadourilor în entitatea pe care o conduce.

Analiza semnelor faptei prejudiciabile săvîrșite eventual de către persoanele cu funcții de răspundere (în speță membrii Consiliului de administrație și angajații CNPF), impune stabilirea competenței persoanei respective (materiale, personale sau teritoriale), prin prisma actelor normative în temeiul cărora persoana cu funcție de răspundere își desfășoară activitatea care este determinată de actele normative corespunzătoare, care reglementează exhaustiv drepturile, obligațiile, restricțiile și incompatibilitățile acestor persoane. Circumstanța în speță, impune necesitatea respectării exigențelor de calitate a normei în contextul reglementării multiaspectuale a faptei prejudiciabile, or omisiunile legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă condionează „viduri legislative”. Pericolul coruptibilității acestui element constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care entitățile responsabile/agenții publici responsabili de implementarea legii respective se pot prevala de această

deficiență pentru a comite abuzuri. Astfel, examinînd redacția propusă a amendamentului la art.27 alin.(1), se remarcă următoarele carențe:

(i) utilizarea expresiei „*persoane [...] juridice cu scop lucrativ*”, restricționează aplicabilitatea interdicției prescrise, condiționînd un mecanism de eludare a acesteia și camuflarea *darurilor, remunerațiilor, împrumuturilor, [... vizate de proiect]* prin utilizarea persoanelor interpușe *fără scop lucrativ*. În aceeași ordine de idei, se remarcă omiterea reglementării restricțiilor privind acordarea, pentru *membrii familiei* subiecților vizați, a *darurilor, remunerațiilor, împrumuturilor, serviciilor, mijloacelor financiare pentru plata odihnei, a distracțiilor, a cheltuielilor de transport, precum și altor recompense legate de exercitarea obligațiilor de serviciu*.

(ii) latura obiectivă a faptei prejudiciabile reglementate, poate fi materializată atît prin acțiunea de „*primire*” (daruri, remunerații, împrumuturi, servicii, etc.), cît și prin acțiunile de „*pretindere*” (solicitare insistentă), sau „*acceptare*” (preluare în posesie) a darurilor, remunerațiilor, împrumuturilor, serviciilor, mijloacelor financiare pentru plata odihnei, a distracțiilor, a cheltuielilor de transport, precum și altor recompense legate de exercitarea obligațiilor de serviciu. Omiterea reglementării în acest sens a tuturor formelor de săvîrșire a faptei prejudiciabile, poate constitui un tertip juridic, pentru eludarea răspunderii aplicabile în contextul nerespectării regimului juridic al cadourilor.

Relevantă, sub acest aspect constituie, standardele vizate de:

- art.11 alin.(1) al Codului de conduită a funcționarului public nr.25-XVI din 22 februarie 2008, după cum urmează: „(1) *Funcționarului public îi este interzis să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate lui personal sau familiei lui, dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.*

- exigențe stabilite de legi speciale pentru unele categorii de agenți publici cu statut special, după cum urmează:

Pct.8 subpct.1) al Hotărîrii Guvernului nr.1161 din 20.10.2016 cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită a funcționarului vamal: „1) *Este interzisă solicitarea, primirea sau acceptarea de cadouri, favoruri, invitații, împrumuturi și orice alte valori sau servicii pentru sine sau pentru terțe persoane, în legătură cu funcția deținută, acceptarea și/sau primirea cărora ar putea sau ar părea că influențează imparțialitatea cu care își exercită atribuțiile, ori să pară că constituie o recompensă în raport cu funcția sa.*

Pct.31 al Hotărîrii Guvernului nr. 629 din 08.08.2017 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne: 31. *Funcționarului public cu statut special îi este interzis să solicite sau să accepte favoruri, invitații, cadouri, servicii sau orice alt avantaj necuvenit destinat lui sau familiei lui, dacă oferirea acestora este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.*

- art.315 Cod Contravențional: *Articolul 315. Luarea sau darea de recompensă nelegitimă sau de folos material*

(1) *Pretinderea, acceptarea sau primirea (luarea), personal sau prin mijlocitor, de către un salariat dintr-o întreprindere, instituție sau organizație, de recompensă nelegitimă sau de folos material pentru îndeplinirea unor lucrări sau pentru prestarea unor servicii în sfera sistemului de învățămînt, comerțului, alimentației publice, transportului, deservirii sociale, comunale, medicale sau de altă natură, lucrări și servicii ce țin de obligațiile de serviciu ale acestui salariat, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, [...]*

Recomandări:

(i) Excluderea expresiei „*cu scop lucrativ*” și completarea art.27 alin.(1) lit.c) cu o restricție privind acordarea, pentru *membrii familiei* subiecților vizați, a *darurilor, remunerațiilor, împrumuturilor, serviciilor, mijloacelor financiare pentru plata odihnei, a distracțiilor, a cheltuielilor de transport, precum și altor recompense legate de exercitarea obligațiilor de serviciu*.

(ii) Art.27 alin.(1) lit.c), după cuvintele „*să nu primească*” de completat cu cuvintele „*pretinde sau accepte*”.

<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - nerespectare a regimului cadourilor
--	---

- 2 -

Art.1 pct.2

Art.1 – Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117–126 BIS), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

2. Articolul 27: se completează cu alineatele (5) – (6) cu următorul cuprins:

(6) Membrul Consiliului de administrație/angajatul Comisiei Naționale aflat în una dintre situațiile prevăzute la alin. (3) lit. e), alin. (4) lit. c) și alin. (5) lit. d) și lit. e), în termen de 30 de zile, trebuie să le înlăture, în caz contrar acesta urmînd a fi revocat/concediat din funcție.”

Obiecții:

Prevederile proiectului nu reglementează termenul de revocare/concediere a subiectului vizat, fapt care determină condiții pentru interpretarea subiectivă a normei atât de către nemijlocit subiectul vizat (de revocare/concediere), cît și de către subiectul responsabil implementarea normei (inițierea și nemijlocit revocarea/concedierea subiectului vizat).

Circumstanța în cauză, poate determina discreția excesivă a subiectul responsabil de implementarea normei (inițierea și nemijlocit revocarea/concedierea subiectului vizat) de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, pentru realizarea acțiunii prenotate.

Carența în speță, periclitează eficiența soluționării conflictului de interese și poate condiționa o practică neuniformă de implementare a normei și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.

Recomandări:

Reglementarea termenului de revocare/concediere a Membrului Consiliului de administrație/angajatului Comisiei Naționale aflat în una dintre situațiile prevăzute la alin. (3) lit. e), alin. (4) lit. c) și alin. (5) lit. d) și lit. e).

<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - trafic de influență - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare - încălcare a incompatibilităților în funcția publică ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism - încălcare a incompatibilităților în funcția publică
---	---

Art.1 pct.2

Art. 1 – Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117–126 BIS), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

2. Articolul 27: [...] se completează cu alineatele (5) – (6) cu următorul cuprins:

“(5) Nu poate avea calitatea de membru al Consiliului de administrație/angajat al Comisiei Naționale și nu se poate afla în exercițiul funcțiunii persoana:

[...] d) care are soțul/soția, ruda ori afinul de gradul I sau II al unei persoane fizice afiliate unei persoane juridice – participant profesionist la piața financiară nebancaară.

Persoană fizică se consideră afiliată persoanei juridice în următoarele cazuri:

1) organul executiv unipersonal, fondator, membru al organului executiv colegial și persoană cu funcție de răspundere în cadrul organului executiv al persoanei juridice respective;

2) membru al consiliului de observatori, al consiliului de directori sau membru al comisiei de cenzori a persoanei juridice respective;

3) persoana care, în mod individual sau împreună cu alte persoane, deține o poziție de control al capitalului persoanei juridice respective;

4) persoana care acționează în numele și pe seama persoanei juridice respective;

5) persoana în numele și pe seama căreia acționează persoana juridică respectivă;

6) persoana care, împreună cu persoana juridică respectivă, se află sub controlul unei terțe persoane;

7) persoana a cărei afiliere este demonstrată de Comisia Națională;

Obiecții:

Prim-plan se remarcă faptul că prevederile art.203 Cod Civil RM, deja stabilesc norme de reglementare a aspectelor ce țin de persoanele afiliate, iar aprobarea unor norme concurente poate determina, eventual, la aplicare, un conflict al normelor de drept, fapt care poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă (alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile).

Totodată, prevederile proiectului stabilesc atribuția entității publice (CNPF) privind stabilirea calității de afiliat în lipsa unor referințe pertinente la criteriile utilizate în acest sens și reglementarea procedurii administrative relevante.

Reglementarea lacunară/confuză a procedurilor administrative pe care le gestionează entitățile publice/persoanele cu funcții de răspundere publică determină discreția periculoasă a agentului public responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public și riscuri de corupție aferente delimitării calității de „afiliat”.

Recomandări:

- Reconsiderarea amendamentelor inițiate/aproximarea criteriilor de apreciere a afilierii cu prevederile art. 203 Cod Civil RM.

- Reglementarea procedurilor administrative și criteriilor utilizate în contextul stabilirea calității de *afiliat*.

Factori de risc:

- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative, finalitatea scontată prin amendamentele propuse este consolidarea capacităților de supraveghere a CNPF și responsabilizarea entităților pentru onorarea tuturor obligațiilor ce derivă din angajamentele asumate în perioada când dețineau calitatea de persoane licențiate/autorizate.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile *art.8 lit.b)* al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Inițiativa întrunește exigențele prescise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Examinînd redacția propusă a amendamentelor ce vizează respectarea regimului juridic al cadourilor de către Membrul Consiliului de administrație/angajatul Comisiei Naționale, se remarcă insuficiența acestora întru asigurarea unei reglementări multiaspectuale a subiectului vizat și excluderea riscurilor de corupție aferente implementării acestora. Amendamentele examinate, stabilesc norme concurente prevederilor art.203 Cod Civil RM, ce vizează reglementarea aspectelor ce țin de calificarea *persoanelor afiliate*.

Subsidiar, se remarcă carențe de reglementare a procedurilor administrative:

- i) soluționare a conflictului de interese a Membrului Consiliului de administrație/angajatului Comisiei Naționale aflat în una dintre situațiile prevăzute la alin. (3) lit. e), alin. (4) lit. c) și alin. (5) lit. d) și lit. e);
- ii) stabilirea de către CNPF a calității de *afiliat*.

Carențele delimitate, periclitează soluționarea conflictului de interese și pot condiționa disfuncționalitatea mecanismelor în speță.

Prin urmare, redacția proiectului necesită a fi revăzută prin prisma recomandărilor înaintate în raportul de expertiză.

14.12.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

 Cristina CHISTOL, Inspector principal

